

برگ برنده: تهیه‌کنندگی علی سرتیپی

و بازی ساعد سهیلی

نکته جالب: حضور آرش آقاییک، طراح جلوه‌های ویژه میدانی

شهرک

برگ برنده و نکات جالب
هر دو اثر اکران روز

خلأ ژانر در مهمترین جشنواره سینمایی ایران

■ مسعود کارگر

چرا در مهمترین جشنواره سینمایی ایران در طول این سال‌ها، تنوع موضوعی نداریم و با خلأ شدید ژانر به معنای واقعی مواجه هستیم؟

چهل سال از برگزاری رسمی رویداد سینمایی فجر می‌گذرد، اینکه این رویداد به چه هدفی پایه‌گذاری شد و در طول این سال‌ها چقدر به آن هدف نزدیک یا دور شد، یک موضوع کاملاً جداسست، اما بحث اصلی این است که لزوماً به طور خاص چرا ما در سینمای ملی و جشنواره‌ای از داشتن ژانر و تنوع آن محروم بوده و هستیم و با گذشت چهل سال تجربه و آزمون و خطا هنوز هم در دو یا سه نوع ژانر و سوژه گیر کرده و در جامی زنییم.

عمده موضوعات و ژانرهایی که در این سال‌ها تولید کنندگان به سمت آن رفته و تولید اثر داشته‌اند، موضوعات اجتماعی در قالب ژانر ملودرام با سوژه‌های اجتماعی بعضاً سیاه بوده است. چرا به عنوان نمونه ما هرگز ژانر فانتزی، کمدی، وحشت، روانشناختی، تاریخی و سایر دسته‌بندی‌های موضوعی آنهم به معنی و مفهومی واقعی آن در تولید آثار جشنواره‌ای فجر نداشته یا کم داشته‌ایم و سازندگان عمدتاً سعی کرده‌اند از هویت ملی آن به منظور تأکید بر معضلات اجتماعی و خانوادگی خاصه معضلات حساسیت برانگیز مانند موارد اخلاقی، جنسی و عقیدتی بهره ببرند و طوری جلوه دهند که کلیت دغدغه سینمایی و هنری هول این محور می‌چرخد و اگر بخواهیم در این میدان بقا داشته باشیم باید هر چه تلخ‌تر و سیاه‌تر به موضوعات اجتماعی و خیابانی دامن بزنییم. در حالی که با نگاهی از بیرون به این اتفاق یک سوال بزرگ مطرح می‌شود که چه در متولیان فرهنگ و هنر و چه سازنده، تولیدکننده و سرمایه‌گذار و چه در اهالی سینما هیچ دغدغه و رویکردی در زمینه پرداخت به سایر موضوعات و ژانرهای استاندارد جهانی وجود ندارد و یا کسی جسارت پرداخت به آن را پیدا نکرده است.

البته در چندسال اخیر عده‌ای تا حدودی به این دغدغه ورود پیدا کرده و سعی داشته‌اند آثاری با دسته‌بندی متفاوت و ساختار شکنانه نسبت به کلیشه‌های مرسوم داشته باشند، که تعداد آن‌ها بسیار کم و کیفیت و مضمون آن‌ها بشدت متوسط و پایین بوده، به حدی که از منظر ماندگاری و پرداخت همیشگی به حساب نیامده یا کمتر مود توجه قرار گرفته‌اند.

از میان آثاری که کمی از کلیشه دور بوده‌اند، می‌توان به «ملک سلیمان» بحرانی، «سرخ‌پوست» جاویدی، «روز صفر» ملکان، و «منصور» سیاوش سمرمدی اشاره کرد که به دور از کلیشه‌های مرسوم به ژانر در استاندارد واقعی آن روی آورده و ژانرهای تاریخی، اکشن، بیوگرافی، پرتره و معمایی رازآلود، را به شکل اورجینال عرضه کرده‌اند. البته بودند آثاری که سعی داشته‌اند در ژانر واقعی اثر ارائه کنند، اما یک‌های کپی بیش از آب در نیامده است.

اصولاً پرداختن به خیلی از ژانرها به تبعیت از تقسیم بندی جهانی هم به ذهن کمتر کسی خطور می‌کند، چه برسد به اینکه، خواسته شود ژانری بر اساس مفاهیم ایدئولوژی بومی ساخته و پرداخته شود، که در این حوزه کلیت سینمای فعلی ایران بنا به ملاحظات، محافظه‌کاری، ترس از دست دادن جشنواره‌های جهانی و افتخارات احتمالی و نیز برائت جست‌وجو همکاران نه تنها روی به چنین ژانرهایی نمی‌آورند، بلکه سعی می‌کنند اگر کسی هم خواست اقدامی کند، مانعش شوند یا منکوبش کنند. ژانرهایی مانند تاریخی-انقلابی، ایدئولوژیک-آیینی، اقتباسی-پرتره-بیوگرافی و وحشت-معمایی-رازآلود-جنایی از جمله ترکیب ژانرهایی هستند که هیچ پرداختی نه تنها جسورانه که سطحی هم نسبت به آن‌ها نشده است و کمتر سازنده‌ای به آن رو آورده و اگر آورده با محدودیت و مخالفتی مواجه شده است.

باید با یک تحول ساختاری و بازاریابی رویکردی در بحث نظارتی و اجرایی و نیز تحول ذهنی سازندگان و فراهم آوردن بستر کشف و حمایت از جوانان، این عرصه و نیز تقویت زیرساخت‌های مورد نیاز، پرداخت چند وجهی به ژانر اورجینال در آثار نمایشی و تصویری ما بیشتر شده و بهبود یابد تا اینکه شاهد تکرار در موضوعات و پرداخت‌ها نباشیم.

علی حضرتی نویسنده و کارگردان «شهرک»:

جشنواره فجر فقط اختتامیه و جوایزش نیست

■ تبسم کشاورز

علی حضرتی علاقه نوید فلاحتی به بازیگری را دستمایه کار جدیدش قرار داده و به نظر می‌رسد که او بعد از «سازهای ناکوک» در دومین اثر سینمایی خود به سراغ یک قصه و سوژه متفاوت با بازی ساعد سهیلی و مهتاب ثروتی رفته است. قصه فیلم «شهرک» حساسیت برانگیز است و فیلم به

درستی در مسیری قرار می‌گیرد که پیگیری مخاطب را همسو می‌کند. به گفته این کارگردان، فیلم او قصه‌ای چندلایه ولی ساده دارد، که همین خصوصیت «شهرک» را به اثری چند بعدی تبدیل می‌کند.

علی حضرتی در گفت‌وگویی با «روزنامه صبا» به سوالات ما در خصوص این فیلم و چالش‌هایش پاسخ داده است که در ادامه می‌خوانید.

شمایل یک فیلم

فیلم: شهرک
ژانر: ملودرام اجتماعی

کارگردان: علی حضرتی که در پرونده کاری خود

تهیه‌کنندگی در آثاری چون «خدا حافظی طولانی» (فرزاد مومتن) و «نیمرخ‌ها» (زنده‌یاد ایرج کریمی)

را دارد.

تهیه‌کننده: علی سرتیپی

«پل چوبی»، «شهرموش‌ها» و «شکاف» مهمترین آثار

او در مقام تهیه‌کننده است.

نویسنده: علی حضرتی

بازیگران: ساعد سهیلی، مهتاب ثروتی، کاظم سیاحی